

Stalino KELIU

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS
KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina 9-ji 1954 m. sausio mėn. 16 d., šeštadienis Kaina
metai № 5 (771) 15 kp

NEISARDOMA DRAUGYSTĖ

Lietuvių tauta kartu su visomis mūsų Didžiosios Tarybinės Tėvynės tautomis su dideliu pakilimu pažymi 300 metų sukaktį nuo tos dienos, kai 1654 m. sausio 8(18) d. Perejaslavo Radoje buvo paskelbtas vieningas ukrainiečių tautos nutarimas dėl Ukrainos susijungimo su Rusija.

Ukrainos istorija—tai metraštis ilgų ir nenutrūkstamų liaudies kovų prieš skaitlingus svetimšalius grobikus ir pavergėjus. Turtingas ukrainiečių žemės grobė lenkų ponai ir turkų sultonai, totorių ir mongolų chanai. Ukrainiečių tauta didvyriškai kovojo prieš užsienio grobikus. Šioje sunkioje kovoje ukrainiečių tautai visapusišką paramą nuolat teikė didžioji rusų tauta. Ukrainiečių tauta už šią brolišką paramą reiškė begalinę meilę rusų tautai ir siekė susijungti su ja.

Ukrainos susijungimas su Rusija turėjo nepaprastai didelę istorinę reikšmę. Dviejų didelių slavų tautų, vieningų savo kilme ir kultūra, susivienijimas sudarė sąlygas bendrai sėkmingai kovai ne tik prieš išorinius, bet ir prieš vidaus priešus — caro patvaldystę, dvarininkus bei kapitalistus, didžiavalstybinius šovinistus ir ukrainietiškus nacionalistus. Sprendžiamą vaidmenį šioje kovoje ir tolimesniame Rusijos tautų išvystyme suvaidino tas faktas, kad istorijos arenoje atsirado revoliucingiausias pasaulyje Rusijos proletariatas ir kovinis jo avangardas — Komunistų partija.

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija išlaisvino visas Rusijos tautas iš kapitalistinės priespaudos, iš visų socialinės ir nacionalinės vergovės grandinių. Ukrainiečių tauta didžiuojasi tuo, kad ji kartu su didžiąja rusų tauta pasuko socialistinio vystymosi keliu ir, rusų tautos pagalbos dėka, įvykdė savo senąją svajonę — sukūrė tautinę Ukrainos valstybę, pasuko į spartaus vystymosi ir suklestėjimo kelią tarybinių tautų šeimoje. Tarybų Ukraina tapo galinga pramonine-kolūkinė socialistine respublika.

Milžiniški istorinės reikšmės ukrainiečių tautos laimėjimai politikos, ekonomikos ir kultūros srityse buvo pasiekti išmintingo Komunistų partijos vadovavimo dėka.

Didysis Tėvynės karas buvo nepaprastai rimtas tarybinės santvarkos gyvyškumo ir jėgos patikrinimas. Tarybinė socialistinė santvarka ne tik išlaikė visus sunkiausius mėginimus, bet dar labiau sustiprėjo. Mūsų šalyje triumfuoja galinga tarybinių tautų draugystė, gaivinantis tarybinis patriotizmas, tarybinių žmonių moralinė-politinė vienybė.

Pergalingai užbaigus Didįjį Tėvynės karą TSRS tautos pasiekė didžius laimėjimus atkuriant ir vystant mūsų liaudies ūkį bei kultūrą.

Didžiuliai yra ir ukrainiečių tautos laimėjimai. Ukrainiečių ir visų kitų tarybinių tautų istoriniai pasiekimai rodo, kad teisingas nacionalinio klausimo išsprendimas įmanomas tik socialistinėje santvarkoje.

Nesugriaunama tarybinių tautų draugystė — tai didžiausias socializmo laimėjimas, vienas iš esmingiausių daugiatautinės tarybinės socialistinės valstybės nenugalimumo ir tvirtumo pagrindų.

Broliškosios ukrainiečių tautos šventė yra kartu visų tarybinių tautų, jų tarpe ir lietuvių tautos šventė. Lietuvių tauta iš visos širdies linki broliškai ukrainiečių tautai tolesnių pasiekimų vystant savo pramonę, žemės ūkį, kultūrą. Lietuvių tauta yra be galo dėkinga didžiajai rusų tautai, kuri nuolat teikė ir teikia milžinišką paramą Lietuvai visose jos gyvenimo srityse.

Garbingai pažymėdami 300 metų Ukrainos ir Rusijos susijungimo sukaktį, Tarybų Lietuvos darbo žmonės dar kartą demonstruoja savo ištikimybę nesugriaunamai TSRS tautų draugystei, savo meilę ir atsidavimą socialistinei Tėvynėi ir Komunistų partijai.

TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUME

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutarė, kad vykdant rinkimus į TSRS Aukščiausiąją Tarybą 1954 metų kovo 14 d., reikia vadovautis Rinkimų nuostatais, patvirtintais TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo

1950 metų sausio 9 d. Įsaku, ir palikti tokias rinkimų sąrašo ir balsavimo teisės pažymėjimo formas, kurios buvo naudojamos per rinkimus į TSRS Aukščiausiąją Tarybą 1950 metais.

Rinkiminės apygardos rinkimams į Sąjungos Tarybą ir Tautybių Tarybą

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1954 m. sausio 11 d. Įsaku, remiantis TSRS Konstitucijos 34 str. ir «Rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą nuostatų» 24 ir 26 str. str., TSRS teritorijoje sudaryta 700 rinkiminių apygardų rinkimams į Sąjungos Tarybą.

Kupiškio rajonas įeina į Panevėžio rinkiminę apygardą.

652. PANEVŽIO RINKIMINĖ APYGARDA (centras — Panevėžio miestas). Panevėžio miestas ir rajonai: Biržų, Vabalninko, Joniškėlio, Kupiškio, Obelių, Pandėlio, Panevėžio, Pasvalio, Rokiškio, Troškūnų, Šeduvos.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1954 m. sausio 11 d. Įsaku, remiantis TSRS Konstitucijos 35 str. ir «Rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą nuostatų» 25 ir 26 str. str., TSRS teritorijoje sudaryta 631 rinkiminė apygarda rinkimams į Tautybių Tarybą.

Kupiškio rajonas įeina į Rokiškio rinkiminę apygardą.

193. ROKIŠKIO RINKIMINĖ APYGARDA (centras — Rokiškio miestas). Rajonai: Kupiškio, Pandėlio, Obelių, Rokiškio.

„Pakupio“ kolūkio nariai praėjusiais metais savo kolūkio pirmininku išrinko jauną agronomą A. Zizą. Jie tikėjosi, kad jaunasis specialistas pateisins jų pasitikėjimą ir kovos už kolūkio suklestėjimą. Tačiau kolūkiečiai labai apsišvylė. Zizui nerūpėjo visuomeniniai ir kolūkiečių interesai. Jis rūpinosi tik savo asmeniniais interesais, pateko į antikolūkinį elementų įtaką ir jiems pataikavo. To pasėkoje kolūkis diena iš dienos žlugdė gamybinius planus, silpnas ekonomiskai.

„Pakupio“ žemės ūkio artelės nariai, matydami, kad kolūkio pirmininkas A. Zizas nepateisino jų pasitikėjimo, nesulaukę net ūkinių metų užbaigimo, pašalinę jį iš pareigų ir kolūkio pirmininku išrinko žemės ūkio specialistą J. Bugailiškį. Kolūkiečiai įsitikinę, kad šis pirmininkas išves kolūkį iš atsilikimo į pirmaujančių eiles.

Naujas pirmininkas J. Bugailiškis, tik pradėjęs vadovauti kolūkiui, nutarė sušaukti valdybos posėdį. Numatytą dieną susirinko visi valdybos nariai. Tačiau kolūkio pirmininko nepavyko sulaukti. Kolūkio pirmininko nurodymu š. m. sausio 9 d. vakare vėl buvo šaukiamas valdybos posėdis. Numatytu laiku vėl atvyko visi kolūkio valdybos nariai, aktyvas — viso 30 žmonių. Taip pat atvyko Skapiškio MTS žemės ūkio specialistai. Bet kolūkio valdybos pirmininkas J. Bu-

MUSŲ PAREIGA TAPTI MECHANIZATORIAIS

Būti žemės ūkio mechanizatoriais, dirbti žemės ūkyje, keliant jį į aukštesnę išvystymo pakopą, — taip nusprendžia aš ir mano draugai, buvę kariai, paskatinti istorinio TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimo „Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti“. Buvęs Tarybinės Armijos karys J. Grigas demobilizuotas nuvyko į Skapiškio MTS ir pradėjo darbą, įsiljungdamas į traktorių remontą. Taip pat buvę kariai J. Baronas, Br. Stukas, P. Černius, V. Vaitiekūnas ir kiti papildė Skapiškio MTS mechanizatorių eiles.

Aš anksčiau niekad neturėjau reikalo su traktoriumi, todėl, atlikęs būtinąją karinę tarnybą, nutariau įsigyti žemės ūkio mechanizatoriaus specialybę. Kupiškio MTS vadovybė organizavo traktorininkų kursų. Nieko nelaukdamas, pareiškiau savo norą mokytis traktorininko specialybės. Traktorininkais ruošiasi čia ir daugiau demobilizuotųjų karių, kaip V. Andriuskevičius, L. Kanišauskas, V. Merkys, A. Keršulis, K. Lupelkis, A. Kavoliūnas, P. Vėta, J. Garbauskas ir kiti. Daugelį demobilizuotųjų iš Tarybinės Armijos karių Kupiškio MTS vadovybė nukreipė į Joniškėlio žemės ūkio mechanizacijos mokyklą traktorininkų bei kombainininkų specialybėms įsigyti.

Prie Kupiškio MTS veikiančiųjų traktorininkų kursų klausytojas mokslo pirmūnas demobilizuotas karys J. Gar-

bauskas sako: „Mes visi turim gerai ir labai gerai įsisavinti perteikiamas žinias, kad paskiau, jas panaudodami praktiškai, galėtume suteikti paramą kolūkių žemdirbiams kovoje už aukštą derlių išauginimą. Išvedę galingą MTS žemės ūkio techniką į gimtuosius tėviškes laukus, mes padėsime kolūkiečiams atlikti pavasario sėją pagal visus agrotechnikos reikalavimus. Taip ir prsidės mūsų kova už tolesnį žemės ūkio artelių suklestėjimą“.

Tačiau ne visi buvusieji kareiviai, išėję į atsargą, nuėjo dirbti į MTS žemės ūkio mechanizatoriais arba į kolūkinius gyvulininkais ar laukininkystės brigadų darbuotojais. Buvęs karys J. Gudelis, gyvenantis Kupiškio mieste, neina dirbti į kolūkį. Gėda ir tokieis kariais, išėjusiems į atsargą, kaip A. Zokui, sugrįžusiam pas tėvus „Artojo“ kolūkin, V. Pajanauskui iš „Juodpėnų“ kolūkio bei J. Starkui iš „Laukų spartuolio“ kolūkio ir kitiems, kurie nenori tapti žemės ūkio mechanizatoriais, o taip pat nedirba savo gimtuosiuose kolūkiuose.

Visi demobilizuotieji iš Tarybinės Armijos kariai turėtų pasekti aukščiausių minėtųjų jaunųjų patriotų pavyzdžiu ir savo jaunatvišką energiją skirti darbei žemės ūkyje.

V. JECKEVIČIUS

Kupiškio MTS traktorininkų kursų klausytojas, demobilizuotas karys

Taisyti klaidas, kol nevēlu

gailiškis, kuris organizavo šį susirinkimą, vėl neatvyko.

Tik vėliau kolūkiečiai sužinojo, kad kolūkio pirmininkas J. Bugailiškis su buvusiu kolūkio pirmininku A. Zizu tuo laiku lankėsi pas jo bičiulius ir su jais susipažino girtuokliaudami. Kas tie bičiuliai? Tai atsiliekantios laukininkystės brigados brigadininkas Kazys Mikšys, praeityje turėjęs 35 ha žemės ir žiauriai išnaudojęs samdomąją darbo jėgą, kiaulių šėrėja Uršulė Laužikaitė, — sistemingai grobstanti kiaulėms skirtus grūdus, kolūketis Antanas Laužikas, kuriam sandėlininkas N. Grucė patikėjo grūdų sandėlio raktus. Šie kolūkio priešai grobsto visuomeninius grūdus alaus ir degtinės darymui, kuomet vašina kolūkio vadovus, apvogdami sąžiningus kolūkiečius.

Taip antikolūkiniai elementai kolūkio pirmininką A. Zizą apraizgė buožiniais voratinkliais, kenkė visuomeniniam ūkiui. Į šiuos voratinklius patekęs, buvęs kolūkio pirmininkas A. Zizas dabar visomis priemonėmis bando kompromituoti naują kolūkio pirmininką J. Bugailiškį.

Esant tokiai padėčiai, kolūkio priešai visomis priemonėmis kenkia visuomeniniam ūkiui. Jiems pavyko prieiti iki to, kad kolūkio sandėlininkai N. Grucė, K. Jarašiūtė sąmoningai sandėlio raktus laiko pas buvusius savininkus A. Laužiką, B. Vyšniauskaitę, B. Vilėniškį, P.

Bočiulį. Todėl sudaromos visos sąlygos buožiniams elementams grobstyti visuomeninius grūdus, kenkti kolūkiui, apvogti sąžiningus kolūkiečius.

Kolūkio vadovai dar iki šiol taikstosi su tokia padėtimi, kad švaistomi visuomeniniai grūdai, pašarai, priesodybiniai sklypeliai viršija nustatytą dydį. Štai, šeštojos laukininkystės brigados kolūkiečio Kosto Šlapello priesodybinis sklypas sudaro 1,05 ha.

Neseniai, kuliant javus, pirmos laukininkystės brigados brigadininkė G. Totorytė iš buvusio K. Tviskaus kluono pavogė kelis maišus grūdų. Tai gerai žino Skapiškio MTS mašinistas Šlapelis ir kt.

Šie faktai kalba už tai, kad „Pakupio“ kolūkio pirmininkas A. Zizas ėjo nusikalstamu keliu ir daug pakenkė kolūkio visuomeniniam ūkiui. Dabar A. Zizas ir suminėti antikolūkiniai elementai nori į kolūkio priešų voratinklius įtraukti dabartinį kolūkio pirmininką J. Bugailiškį. J. Bugailiškis dėl savo politinio trumparegiškumo jau prileido eilę grubių klaidų.

Naujam „Pakupio“ kolūkio pirmininkui J. Bugailiškui, kol nevēlu, reikia taisyti daleistas klaidas. Toliau mesnės jų kartojimas — nusikalstamas. Tik pašalinus esamus trūkumus, kolūkis išbrisis iš atsilikimo, sustiprės ekonomiskai.

P. GALVANAUSKAS

Skapiškio MTS darbuotojas

UKRAINOS SUSIJUNGIMO SU RUSIJA 300-osioms METINĖMS

Amžiams kartu

Netoli nuo Kijevo yra Perejaslav-Chmelnickio miestas, garsus tuo, kad čia prieš 300 metų, 1654 metų sausio 8 (18) d., Perejaslavo Radoje buvo paskelbtas vieningas ukrainiečių tautos nutarimas sujungti Ukrainą su Rusija. Šią reikšmingą datą iškilmingai pažymi ne tik ukrainiečių tauta ir jos vyresnysis brolis—didžioji rusų tauta, bet ir visi Tarybų Sąjungos darbo žmonės.

Ukrainos istorija yra ilgų tautos kovų prieš gausius svetimąsias grobikus ir pavergėjus metraštis. Kas tik nesikėsino į turtingą Ukrainos žemę! Ją draskė į gabalus lenkų ir lietuvių feodalai, ją niokojo nukariautojai totoriai bei mongolai.

Lenkų bajorai mėgino amžiams pajungti ukrainiečių tautą, jie žiauriai ją išnaudojo ir niokojo, persekiojo jos gimtąją kalbą ir kultūrą. Tačiau tauta nepasiduodavo, nenusilenkdavo priešams. Ji vis drąsiau kildavo prieš nekenčiamus engėjus, stodo vo į šventąjį karą už savo išsivadavimą. Šioje kovoje ją nuolat rėmė Rusijos valstybė. Rusijos liaudies masių priėjimas ir pagalba prisidėjo prie to, kad išsivadavimo judėjimas Ukrainoje įgavo platų užmojį ir jo laimėjimai vis didėjo. Ukrainiečių tauta karštu dėkingumu atsakė savo vyresniajam broliui ir visa sielos galia siekė susivienyti su Rusija.

XVII amžiaus viduryje kova prieš lenkų bajorų priešpaužė apėmė plačiausias liaudies mases. 1648—1654 metų išsivadavimo kare joms vadovavo hetmanas Bogdanas Chmelnickis, įžymus valstybės veikėjas ir karvedys. Jis sutelkė didelę armiją ir pasiekė eilę rimtų pergalų prieš lenkų bajorų kariuomenę. Bet svarbiausias istorinis jo nuopelnas yra tas, kad jis teisingai išaiškino karo uždavinius ir perspektyvas, giliai suprato ukrainiečių tautos siekimą sudaryti glaudžią sąjungą su Rusija. Šis siekimas buvo įgyvendintas istoriniu aktu, priimtu Perejaslavo Radoje.

Ukrainos susijungimas su Rusija buvo posūkio punktas ukrainiečių tautos gyvenime. Išmintingas Perejaslavo Rados nutarimas išreiškė vieningą tautos valią, giliausias jos mintis ir lūkesčius amžiams susieti savo likimą su galingąja rusų tauta—savo tikruoju broliu, ištikimu draugu, patikimu sąjungininku ir gynėju—ir tuo pačiu išgelbėti ir išlaikyti save kaip naciją. Ir tai, kad šios viltys visiškai pasiteisino, patvirtina trijų vėlesniųjų šimtmečių įvykiai. Svetimšaliai grobikai dar ne kartą bandė atplėšti Ukrainą nuo Rusijos valstybės, kad ją vėl pavergtų. Bet jungtinės rusų ir ukrainiečių tautos jėgos visuomet sutriuškindavo priešus.

Dviejų didžiųjų slaviškų tautų, susijusių tarp savęs kilme ir bendru vystymusi, susitelkimas įgalino jas bendrai kovoti ne tik prieš už-

sienio priešus, bet ir prieš vidaus engėjus—caro autokratiją, dvarininkus, kapitalistus ir ištikimus jų pakalikus—didvalstybinius šovinistus ir ukrainiečių nacionalistus. Šioje kovoje ir tolesniame visų Rusijos tautų vystymesi lemiamą vaidmenį suvaidino tai, kad istorijos arenoje pasirodė labiausiai revoliucinis pasaulys Rusijos proletariatas ir jo kovinis avangardas—Komunistų partija.

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija visoms Rusijos tautoms atnešė ilgai lauktą pergalę. Ji išvadavo jas nuo kapitalistinės vergovės pantių, nuo visų formų socialinės ir nacionalinės priešpaužės. Ukrainiečių tauta yra be galo laiminga ir didžiuojasi tuo, kad ji pirmoji po rusų tautos ėmė žengti socializmo keliu ir, remdamasi jos pagalba, įgyvendino savo senąją svajonę—įkūrė nacionalinę Ukrainos valstybę, įžengė į audringo vystymosi ir suklestėjimo kelią vieningoje tarybinių tautų šeimoje. Per trumpą istorinį laiką tarpą Tarybų Ukraina pavirto galinga in-

dustrine—kolūkinė socialistinė respublika.

Tarybų Sąjungos galia ir neįveikiama jos tautų draugystės jėga ypatingai stipriai pasireiškė rūsčiaisiais didžiojo Tėvynės karo prieš vokiškuosius fašistinius grobikus metais. Tik visos Tarybų šalies bendros pastan-

Bogdanas Chmelnickis
(Valstybinis istorinis muziejus)
(TASS).

gos ir tikrai didvyriška didžiosios rusų tautos pagalba išgelbėjo Ukrainą nuo pavergimo grėsmės. Galutinai išvijo okupantus ir pasiekus pasaulinę—istorinę pergalę prieš fašizmą, ukrainiečių tauta pagaliau įstengė baigti prieš karą pradėtąjį istorinio teisingumo reikalą—suvienijo visas nuo amžių ukrainiečių žemes vieningoje Tarybų socialistinėje valstybėje. Tai buvo tarybinės santvarkos galybės, Komunistų partijos lenininės-stalininės nacionalinės politikos įgyvendinimo tiesioginis rezultatas.

Nesuardoma TSRS tautų draugystė dar labiau sustiprėjo kovoje už liaudies ūkio atkūrimą ir tolesnį išvystymą pokariniu laikotarpiu. Remdamasi vis didėjančia Tarybų valstybės galia, broliška didžiosios Rusijos Federacijos ir kitų šalies respublikų darbo žmonių pagalba, Tarybų Ukraina greitai pakilo iš pelenų bei griuvėsių ir pasiekė naujus puikius laimėjimus vystant socialistinę ekonomiką ir kultūrą. Visos ūkio šakos, atkurtos nauju, tobulesniu techniniu pagrindu, žymiai išsiplėtė ir

pralenkė prieškarinį gamybos lygį. Gražesni negu anksčiau tapo respublikos miestai ir kaimai.

Visos Tarybų Sąjungos tautos padeda Ukrainai sėkmingai vystyti liaudies ūkį. Iš visų šalies vietų plaukia įrengimai įmonėms ir statyboms. Maskva siunčia pirmąsias stakles ir automobilius, Leningradas gamina Kachovkos hidroelektrinei turbinas, iš Uralo gaunami ekskavatoriai, iš Baltarusijos—traktoriai ir savivarčiai sunkvežimiai, iš Latvijos—vagonai. Savo ruožtu Ukraina siunčia į visas respublikas anglį ir metalą, garvežius ir stakles, įvairias medžiagas ir prietaisus. Šią savitarpio pagalbą jaučia ir žemės ūkio darbo žmonės.

Nesuardoma tautų draugystė pasireiškia ir tuo, kad pasikeičia patyrimu Donbaso ir Kuzbaso šachtininkai, Leningrado ir Charkovo mašinų gamintojai, Baku ir Borislavo naftininkai, Kijevo srities ir Pamaskvio, Chersono srities ir Baltarusijos mechanizatoriai. Vis plėtėja Ukrainos mokslo ir kultūros veikėjų ryšiai su Maskvos, Leningrado, Minsko, Tbilisio ir kitų miestų rašytojais, artistais, dailininkais, mokslininkais.

Kartu su TSRS ir Baltarusijos delegacijomis, Ukrainos delegacija Suvienuotųjų Nacijų Organizacijoje gina taikią Tarybų valstybės politiką, visų pasaulio tautų laisvę ir nepriklausomybę bei jų demokratines teises.

Mūsų Tėvynės laimėjimai, tame tarpe Ukrainos laimėjimai, yra tikrai liaudinės, socialistinės demokratijos rezultatas. Per darbo žmonių deputatų Tarybas pati liaudis valdo savo valstybę. Ukrainoje į Tarybas išrinkta apie 330 tūkstančių deputatų—geriausių darbininkų klases, kolūkinės valstietijos, liaudies inteligentijos atstovų. Be to, Tarybų nuolatinių komisijų darbe dalyvauja daugiau kaip 350 tūkstančių aktyvistų.

Visus savo politinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo laimėjimus ukrainiečių tauta yra pasiekusi išmintingo Komunistų partijos vadovavimo, didžiosios rusų tautos ir kitų mūsų Tėvynės tautų be galo vertingos pagalbos dėka. Kaip tik todėl darbininkai, kolūkiečiai, inteligentai visais savo jėgais skiria tolesniam tautų draugystės ir tarybinės visuomenės moralinės-politinės vienybės stiprinimui. Ukrainiečių tauta tvirtai atsimeina Vladimiro Iljičiaus Lenino nurodymą, kad „vieningai veikiant didžiarusių ir ukrainiečių proletarams, laisva Ukraina GALIMA, be tokios vienybės apie ją negali būti nė kalbos“. Glaudžioje vienybėje su didžiąja rusų tauta Ukrainos ir kitų tarybinių respublikų darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, žengia į naujas komunizmo pergalės.

I. ROMANENKO
Ekonomikos mokslų daktaras
Kijevas

Kartu su didžiąja rusų liaudimi

1654 metų sausio 18 dieną didelėje Perejaslavo miesto aikštėje, hetmanui Bogdanui Chmelnickiui pakvietus, susirinko kazokų, seniūnų, miesčionių ir valstiečių atstovų Taryba (Rada). Čia, dalyvaujant Rusijos valstybės pasiuntiniams, vienbalsiai buvo nutarta amžiams sujungti Ukrainą su Rusija. Ukrainos liaudis nepasėkė tautos išdavikais Vygovskiu (1659 m.), Mazepa (1709 m.), nereikė jai nei lenkų, nei švedų, nei turkų, nei totorių valdovų, ji susiejo savo likimą su rusų liaudimi—savo vyresniajam broliui, ištikimu draugu ir sąjungininku. Kartu su rusų ir kitomis mūsų šalies tautomis XVII—XVIII amžiuje buvo išvaduota dešiniojo Dniepro kranto Ukraina, sumušta 1709 m. Karolio XII kariauna, 1812 m. Napoleono, 1941—1945 metais—Hitlerio gaujos.

Broliški jausmai didžiąjai rusų tautai atspindi beveik visų Ukrainos rašytojų kūryboje. Broliškos draugystės ir glaudžių ryšių su rusų ir kitomis tautomis idėja persisunkusi Taraso Ševčenkos, ukrainos dramaturgijos pradininko Ivano Kotliarovskio („Natalkos—Poltavkos“ autorius), Ivano Franko, Maksimo Gorkio draugo Michailo Kociubinskio ir daugelio kitų ikirevoliucinių ir porevoliucinių ukrainiečių rašytojų kūryba. Apie Bogdaną Chmelnickį Tarasas Ševčenka rašė kaip apie Ukrainos liaudies, siekusios susivienyti su rusais į vieną valstybę, lūkesčių reiškęją.

Dramaturgas akademikas Aleksandras Korneičukas 1939 metais baigė rašyti istorinę dramą „Bogdanas Chmelnic-

kis“, kuri susilaukė gausių vertimų į įvairių TSRS tautų kalbas. Pagal šios dramos siužetą yra pastatytas kino filmas (Kijevo kino studijos gamyba).

Šioje nuostabioje pjesėje pasakojama, kaip Bogdanas Chmelnickis, bėgdamas nuo lenkų ponų, Zaporozjės Stečeje kviečia kazokus ir bėglius valstiečius iškovoti sau ir būsimosioms kartoms laisvę išsivaduojamajame kare prieš lenkų ponus:

—Kazokus, šauniuosius zaporoziečius, Varšuvoje ant kankinimų rato kankina, gyviems gyslas trauko, įkaitintus virbalus į kūną smaigsto. Taip žvėriškai kankindami, lenkų šlėktos daugeliui šaunių kazokų gyvenimą atėmė. O kas užmiršo iš mūsų, kaip šlėktos nekaltus vaikus gyvus degino? Mūsų broliai kankiniai iš kapų šaukia keršto! Visi žmonės gina savo laisvę ir savo gyvenimą. Išsirkinkite, riteriai šaunieji, ar mes ramios mirties nelaisvėje lauksime, ar eisime į kovą už Tėvynę, jos garbę, už mūsų liaudies tikėjimą.

Kazokai ir sukilę valstiečiai reikalauja, kad Bogdanas Chmelnickis juos vestų prie Geltonųjų vandenų, į pirmą mūšį, kad nė vieno šlėktos neliktų gimtojoje Ukrainos žemėje. Prasideda Ukrainos liaudies 1648—1654 metų išsivadujamasis karas.

Prieš kurį laiką 16-ju leidimu išėjo Natano Rybako romano „Perejaslavo Rada“ pirmas tomas. Jame aprašoma ukrainiečių, rusų, baltarusių, Poliesės darbo valstiečių kova prieš feodalus. Šio romano I dalis išversta į lietuvių, lenkų, čekų ir kt. kalbas. Neseniai žurnalas „Vit-

čizna“ atspausdino ir II romano dalį. Ji apima 1654—1657 metų įvykius. Romanas prasideda Rados susirinkimo Perejaslavyje aprašymu:

—Būsim!—šaukė kazokai, miesčionys ir valstiečiai, šimtininkai ir esaulai, pirkliai ir pulkininkai; ir visa aikštė, visi žmonės—nuo jauno iki seno—pamatė, kaip Bogdanas Chmelnickis laikė aukštai virš galvos iškėlęs bulę, kuri mirgėjo saulėje, išplaukusioje iš tiršto rūko. Aikštėje užstojo gili tyla, ir štai griaustinių perskrodė orą hetmano balsas:

—Nuo šios dienos per amžius su rusų liaudimi vienybėje būsim!

—Amžinai būsim!—aidėjo tūkstančiai balsų.

Ukrainos sujungimo su Rusija 300-osioms metinėms atžymėti „Radiaskij pismennik“ leidykla išleido rinktinę „Didžiosios draugystės metraštis“, kur patalpinta daugiau kaip 100 ukrainiečių rašytojų kūrinių. Garbingą suaktyvėjimą kūrinybais laimėjimais atžymi ir ukrainiečių rašytojai. Ivanas Le parašė romaną apie Bogdaną Chmelnickį, Petras Pančas—istorinį romaną „Klapotala Ukraina“, Oksanas Ivanenko „Taraso keliai“. Pavlo Tyčina, Maksimas Rylskis, Vlodi-miras Sosiūras, Andriejus Maljško, Platonas Voronjko ir kiti poetai sukūrė eilėraščių ciklus Ukrainos sujungimo su Rusija 300-osioms metinėms atžymėti.

Ukrainos liaudis kaip didelę šventę sutinka šį istorinį įvykį, atvėrusį jai šlovės ir laimės kelią.

JURIS NAZARENKO
Kijevas

MOKYTOJŲ PASITARIMAS

Ivyko Kupiškio rajono mokytojų pasitarimas. Pranešimą apie mokytojų nuveiktą darbą ir mokytojų uždavinius padarė LKP Kupiškio rajono komiteto sekretorius J. Brazdžiūnas. Pranešėjas nurodė, kad tarybinės santvarkos metais Kupiškio rajone nepaprastai suklestėjo darbo žmonių švietimas. Šiuo metu rajone veikia 4 vidurinės mokyklos, 11 septynmečių. Praktikoje įgyvendinamas privalomas septynerių metų apmokymas. Toliau pranešėjas nurodė, kad eilė rajono mokytojų sąžiningai atlieka jiems patikėtą darbą ir užsitarnavo didelį darbo žmonių pasitikėjimą. Štai, Kupiškio Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos mokytojai K. Pajarskas, P. Striupas, Subačiaus vidurinės mokyklos mokytojai V. Steponavičius, J. Silickaitė ir kt. žinomi rajone kaip geriausi pedagogai.

Tiek pranešėjas, tiek kalbėjusieji mokytojai iškėlė nemaža esamų trūkumų auklėjant jaunąją kartą, įgyvendinant septynerių metų apmokymą. Štai, Tatkonių pradinės mokyklos mokytoja M. Ivaškevičiūtė sistemingai žlugdo mokomąjį - auklėjamąjį darbą mokykloje. Ši mokytoja dar pati yra nenusikrėčiusi religinių prietarų; todėl ir mokiniams stengiasi sklepti buržuazinę-klerikalinę ideologiją. Nenuostabu, kad šioje mokykloje žemas mokinių pažangumas, dalis mokinių dar nenusikratę religiniais prietaisais, visai negausi pionierių organizacija.

Eilėje mokyklų silpnas mokomasis-auklėjamasis darbas, blogai dirbama su mokiniais, juos įtraukiant į pionierių ir komjaunimo organizacijas. Didelį politinį atbukimą parodė Bugailiškių pradinės mokyklos vedėja D. Černiūtė, Apirbų pradinės mokyklos vedėja A. Tunkevičiūtė. Šiose mokyklose neorganizuotas pionierių organizacijų darbas. Blogai dirbama su pionieriais Maksyčių septynmetėje mokykloje. Mokyklos pionierių vadovas mokytojas A. Bočiulis visai apeidė auklėjamąjį darbą su jaunaisiais mokiniais. Nenuostabu, kad mokykloje yra tik 8 pionieriai. Žlugdo darbą su pionieriais Juodpėnų septynmetės mokyklos direktorius J. Zagorskis. Mokykloje yra 12 pionierių, tačiau iki šiol joks organizacinis darbas neatliekamas.

Buvo atskleisti rimti trūkumai mokomajame-auklėjamajame darbe. Žemame pedagoginiame lygyje atlieka pamokas Noriūnų septynmetės mokyklos mokytojai G. Kiršaitė, V. Einoris. Skodinių septynmetės mokyklos mokytoja G. Morkūnaitė nėra baigusi net vidurinio mokslo, tačiau ir dabar nesimoko ir

blogai atlieka savo darbą. Pagrindinė kliūtis, jog eilė mokytojų blogai atlieka jiems patikėtą pareigą, yra ta, kad jie nekelia savo idėjinio-teoretinio lygio. Niekur nesimoko Juodpėnų septynmetės mokyklos mokytojai E. Kemešytė, K. Mažuolytė ir kt. Todėl nenuostabu, kad šių mokytojų dėstomi dalykai žemame idėjiniam-politiniame lygyje, nesustiejami su dabartiniu gyvenimu.

Savo pasisakyme Subačiaus vidurinės mokyklos direktorius J. Silickaitė nurodė, jog tarybinės valdžios metais „Pirmūno“ kolūkio centre įsteigtoje vidurinėje mokykloje mokosi kolūkiečių vaikai. Praktikoje įgyvendinamas septynerių metų apmokymas. Toliau J. Silickaitė kritikavo LLKS rajono komitetą už tai, kad jis nesirūpina pionierių ir komjaunimo organizacijų darbu mokyklose. Jokios konkrečios paramos komjaunimo rajono komitetas nesuteikia ir Subačiaus vidurinės mokyklos pionierių ir komjaunimo organizacijoms. Rajono mokyklose retai lankosi atsakingi komjaunimo komiteto darbuotojai.

Virbališkių septynmetės mokyklos mokytoja P. Styrienė savo pasisakyme kritikavo rajono liaudies švietimo skyrių už tai, kad šis nepakankamai vadovauja rajono mokykloms, nekontroliuoja jų darbo. Silpnai pateikiamas pirmaujančių mokytojų darbo patyrimas. Virbališkių septynmetėje mokykloje trūksta sportinio inventoriaus, baldų. Šiuo klausimu mažai rūpinosi ir mokyklos vadovybė.

Keistai nuskambėjo Kupiškio Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos mokytoja V. Merkevičiaus pasisakymas. Jis, vietoj to, kad pripažintų savo, kaip pedagogo, daromą klaidą, išsklėtė esamus trūkumus, geraširdiškai bandė teisinti mokyklos vadovybę, kuri paskutiniu laiku mokomajame - auklėjamajame darbe prileido grubių klaidų. Tas rodo, kad mokytojas V. Merkevičius gyvena senomis atsilikusiomis nuotakomis, yra prisigėręs senosios ideologijos.

Apie rimtus trūkumus mokomajame - auklėjamajame darbe Šimonių vidurinėje mokykloje kalbėjo mokytojai B. Gaigalaitė, V. Gromulas. Buvo nurodyta, kad mokyklos vadovybė silpnai kovoja su praeities liekanomis mokinių sąmonėje. Būna faktų, kad kai kurie mokytojai rodo blogą pavyzdį mokiniams. Štai, gruodžio 26 d. religinių švenčių proga mokinių bendrabutyje mokyklos direktorius V. Kondraška organizavo mokytojų balių.

Darbai pagerinti priimtas atitinkamas nutarimas.

P. NAUJIKAS

Paskaitos žemės ūkio klausimais — kolūkiečiams

Pagerėjo „Vienybės“ kolūkio klubo-skaityklos veikla, paskyrus naują vedėją O. Zaborkaitę. Dabar klubas-skaitykla reguliariai veikia. Ji yra gausiai kolūkiečių lankoma.

Aktyviausi klubo-skaityklos lankytojai — kolūkiečiai A. Slučka, P. Gudėlevičius, B. Šeštokaite ir kt. Kolūkiečiams neretai skaitomos paskaitos žemės ūkio klausimais.

K. JONAITIS

MOKSLEIVIŲ - SPORTININKŲ PAGALBA KOLŪKIEČIAMS

„Lukonių“ kolūkyje nors ir buvo susikūręs sporto kolektyvas „Kolūketis“, tačiau jo veiklos nesimatė. Sporto kolektyvo darbas ne kartą buvo kritikuojamas, tačiau kolektyvo sporto taryba jį tai nereagavo, sportinė veikla nebuvo vystoma.

Subačiaus vidurinės mokyklos sportininkai, mokytojo A. Alekno vadovaujami, atostogų metu suruošė išvyką į „Lukonių“ kolūkį, siekiant padėti sporto kolektyvui sudaryti darbo planus, pagyvinti sportinę veiklą. Buvo sušauktas „Lukonių“ kolūkio sporto kolektyvo „Kolūketis“ narių susirinkimas, kuriame dalyvavo nemažai kolūkio jaunuolių. Mokytojas A. Alekna paskaitė paskaitą „Tarybinių sportininkų pasiekimai“. Kolūkiečiai sportininkai buvo supažindinti su tarybinių sportininkų laimėjimais, su sporto reikšme auklėjant tarybinį jaunimą.

Kolūkiečiai sportininkai pasisakė, kad sporto kolektyvo „Kolūketis“ darbas 1953 metais buvo nepatenkinamas. Nebuvo vedama dokumentacija, nebuvo jokių rungtynių. Kolūkio sportininkai nekulтивavo tokių sporto šakų, kaip stalo tenisas, futbolas. Nebuvo ruošiamos rungtyinės su kitų kolūkių sporto kolektyvais. Buvo išrinkta nauja sporto kolektyvo taryba. Sporto kolektyvo pirmininku išrinktas gabus sportininkas ir organizatorius Kazys Alekna, sporto kolektyvo sekretoriumi — S. Užsienis. Sporto kolektyvo taryba pasiryžo tuojau pradėti darbą, praveisti draugiškas šaškių-šachmatų pirmenybes, o taip pat slidinėjimo pirmenybes.

Be to, buvo sudarytos lengvosios atletikos, stalo teniso, šaškių-šachmatų, čiuožimo-slidinėjimo sekcijos. Išrinkti sekcijų vadovai. Į sporto kolektyvą įstojo nemaža naujų kolūkiečių.

Po susirinkimo buvo praveistos draugiškos komandinės šaškių pirmenybės tarp „Lukonių“ kolūkio sporto kolektyvo „Kolūketis“ ir Subačiaus vidurinės mokyklos sportininkų. Laimėjo Subačiaus vidurinės mokyklos sportininkai. Iš kolūkiečių šaškininkų neblogai pasirodė A. Gusevičius, S. Užsienis.

D. DOBYS

TRUMPAI

(Iš skaitytojų laiškų)

60 METŲ *Marytės Melnikaitės vardo kolūkio narys Povilas Buzas* perėitais metais išdirbo 406 darbdienius. Drg. P. Buzas dalyvavo įvairiuose žemės ūkio darbuose.

R. SAUČYS

VYKDO žemės ūkio inventoriaus remontą „Atletis“ žemės ūkio artelės kalviai Karazija ir Stangys. Atremontuoti pirmieji plūgai, akėčios ir kt. žemės ūkio inventorius.

V. JABLONSKAS

GERAI atlieka savo darbą „Juodpėnų“ kolūkio II laukininkystės brigados melžėjos Aldona Senvaitytė, Marė Matuzienė. Stambieji raguočiai šeriami pagal grafiką. To pasėkoje žiemos pieno išmilžis yra ne mažesnis, kaip ir kitais metų laikais.

G. JOVARAS

M a s k v a. Ryšiam su 1954 metų sausio mėnesį sukanančiomis 300-osiomis Ukrainos sujungtoms su Rusija metinėms, Valstybinio istorinio muziejaus salėse išplėsta medžiagos apie Ukrainos liaudies kovą už išsilavinimą ir susijungimą su rusų liaudimi paroda. Nuotraukojė: lankytojai muziejaus salėse, skirtose Ukrainai. V. Savostjanovo nuotr. (TASS).

TRUMPOS SKAITYTOJŲ PASTABOS

Ivykusiame „Aušros“ kolūkio narių visuotiniame susirinkime kolūkio pirmininkas J. Latvėnas pranešė kolūkiečiams, kad sandėlininkui E. Jonušiui nudžiūvo... 900 kg įvairių grūdų ir kad sandėlininkas prašas juos... nurašyti. Kolūkio pirmininkas J. Latvėnas, vietoje to, kad atskleisti tikrąsias grūdų „nudžiūvimo“ priežastis, stojo į trūkumų ir grūdų grobstymo faktų užtušavimo kelią. Tokiu būdu „Aušros“ kolūkyje E. Jonušiui sudaromos sąlygos apgauti kolūkiečius.

P. PETRULIS

Luošina visuomeninius arklius „Lukonių“ kolūkio pirmininkas P. Janonis ir jo pavaduotojas Gerklys. Kolūkio pirmininkui ir jo pavaduotojui skirtus arklius jie labai blogai prižiūri. Be to, pašarą, skirtą pirmininko ir jo pavaduotojo naudojimesi esantiems arkliams, jie sunaudojo savo asmeninių karių pieningumui pakelti. Blogai prižiūrimi ir šeriami arkliai greitai tampa nepajėgūs. Juos P. Janonis ir Gerklys pakeičia sveikais, stipriais iš kolūkio arklių fermos. Tokiu būdu P. Janonis per 1953 metus iškeitė 7 arklius. Iš jų 2 grąžino į arklių fermą luošus, nebetinkamus naudojimui. Nedaug kuo nuo pirmininko P. Janonio atsiliko ir jo „padėjėjas“ Gerklys, iškeitęs 4 arklius.

D. KASPARAVIČIUS

Savivališka, be kolūkio valdybos leidimo, susikrovė pas save visuomeninį šieną „Stalino keliu“ kolūkio VI laukininkystės brigados brigadininkas V. Jakšys. Pasak

V. Jakšį, šienas reikalingas visuomeniniam arkliai šerti. Faktiškai V. Jakšys dalį šieno sušeria asmeninėms karvėms ir avims. Be to, V. Jakšys blogai vadovauja brigadai. Dėl jo nerūpestingumo sudygo avižos, pūdomi linai. Kolūkio valdyba nedelsdama turi paimti iš V. Jakšio visuomeninį arklį į arklių fermą, o pašarą grąžinti visuomeniniams gyvuliams.

P. LAKŠTAUSKAS

Kolūkiečiai Jėckaitė dirba laiškanėšio pareigose „Vedrupio“ kolūkyje. Ji turi pristatyti spaudą ir korespondenciją Nociūnų, Migonių ir Uldukių kaimų kolūkiečiams. Tačiau J. Jėckaitė spaudos toliau nuo kelio ir nuo jos namų gyvenantiems kolūkiečiams nepristato, bet palieka ją kolūkio raštinėje. Čia daugelio kolūkiečių laikraščiai ir žurnalai dingsta, o laišškai neretai būna atplėšti.

Kolūkio valdyba, pirmininkas turi įspėti kolūkio laiškanėšį Jėckaitę, kad spauda kolūkiečiams būtų pristatoma reguliariai ir kad nebūtų prileista laikraščių ir žurnalų dtingimo.

A. ANTANONIS

Atgyvenusiu nuotaku valkosi „Neries“ kolūkio IV brigados šerikas Domas Rudys. Jis savo asmeninio arklio niekam neduoda naudoti. Apylinkės tarybos pirmininkas J. Barzdenis, kuriam yra paskirta D. Rudžio buvusi kumelė, dėl D. Rudžio savivaliavimo negali ją naudoti. Visa tai žino kolūkio pirmininkas, valdyba, tačiau kažkodėl padėtis netaisoma.

A. SOKAITĖ

MUSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Daugiau dėmesio spaudos platinimui“

Tokiu pavadinimu korespondencijoje, tilpusioje „Stalino keliu“ Nr. 99 (762), buvo rašoma, kad Juodpėnų septynmetės mokyklos mokytojų kolektyvas (direktorius J. Zagorskis) neužsiprenumeruoja laikraščių, nesirūpina spaudos paskleidimu mokyklos moksleivių tarpe.

Liaudies švietimo skyrius praneša, kad, davus perspė-

jimą ir išaiškinus J. Zagorskui jo nusišalinimo nuo spaudos platinimo daromą žalą mokytojams, mokiniams ir visuomenei, J. Zagorskis padėtį mokykloje spaudos platinimo srityje ištaisė. Sausio mėnesiui išplatinta 78 egz. laikraščių mokytojų, moksleivių ir kolūkiečių tarpe.

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Didelė kinų tautos pergalė

Kaip yra žinoma, iki praėjusių metų pradžios kinų tauta baigė atkurti savo ekonomiką. Tai buvo didelis žygdarbis, nes Amerikos imperialistų gomindaniniai agentai atvedė Kinijos liaudies ūkį beveik iki katastrofiškos būklės. 1953 metais prasidėjo dideli darbai pagal penkmetinį šalies ekonominės rekonstrukcijos planą. Dabar Kinijos laikraščiai spausdina gausią medžiagą apie pirmojo penkmečio pirmųjų metų rezultatus.

Šie rezultatai iš tikrųjų puiki. Valstybinės ir kooperatinės įmonės, viršijusios pirmųjų penkmečio metų užduotis, išleido produkcijos 30 procentų daugiau, negu ankstesniais metais.

Didžiuliu mastu išsivystė naujų gamyklų ir fabričių statyba; tam buvo išleista trečdalis viso valstybinio biudžeto. Šios lėšos buvo sunaudotos daugiausia 130 svarbiausių objektų — metalurgijos ir mašinų gamykloms, elektrinėms, anglies kasykloms, naftos verslovėms statyti. Eilė šių įmonių jau stoko rikiuotėn ir duoda produkciją.

Štai šalies šiaurės rytų rajonas. Praeitais metais čia vien tik Anšanio metalurgijos kombinate stoko rikiuotėn dvi aukštakrosnės, bėgių sijų ir vamzdžių valcavimo gamyklos. Be to, pradėjo duoti produkciją turbinų ir elektros įrengimų gamyklos, naftos valymo gamykla, pradėjo veikti anglies kasiniai prie Fusinio miesto, kur anglies klastos storumas siekia 60 metrų. Šiaurės rytų pramonės įmonės 1953 metais įsisavino 320 rūšių naujus įrengimus.

Didis liaudies darbo pakilimas, supratimas to, kad ji dirba sau, o ne išnaudotojams, pagausino jos kūrybinę jėgą. Svarbiausių šiaurės rytų įmonių darbininkai per metus pakėlė darbo našumą 15 su viršum procentų. Rytų Kinijos ir stambiausio šalies miesto — Šanchajaus įmonių kolektyvai nuveikė didžiulį darbą, mažindami produkcijos savikainą. Už pelną, kurį jis davė valstybei per metus, galima pa-

statyti maždaug 10 didelių elektrinių.

Sparčiais tempais vystosi taip pat žemės ūkis. Liaudies valdžia davė valstiečiams ne tik žemę, atimtą iš dvarininkų, bet ir teikia jiems didžiulę pagalbą kreditais, veislinėmis sėklomis, mašinomis ir t. t. Kaime plačiai vystosi kolektyvinės darbo formos. Šalyje yra beveik 10 milijonų darbo savitarpio pagalbos brigadų. Nuo 3,6 iki 14 tūkstančių padidėjo per metus žemės ūkio gamybinių kooperatyvų skaičius.

Naują didelį žingsnį šalis žengė praeitais metais taip pat keliant liaudies gerovę, jos kultūrą.

Antai, didžiajai Tarybų Sąjungai broliškai padedant, kinų tauta baigė pirmuosius savo pirmojo penkmečio metus. Ji tvirtai žengia industrializacijos keliu, pakilimo keliu.

JAV intrigos Artimuosiuose Rytuose

Pasaulio visuomenė rimtai susirūpinusi JAV intrigomis Artimuosiuose ir Viduriniuosiuose Rytuose. Šios intrigos, tiesą pasakius, prasidėjo seniai. Jungtinės Valstijos jau ne kartą mėgino ten sudaryti savo vadovaujamą karinę sąjungą. Bet Rytų tautos neįsitaikė atmesdavo šiuos planus, nenorėdamos suteikti savo žemės Amerikos karinėms bazėms, nenorėdamos tarnauti grobiškiems Amerikos kariaunos sumanymams.

Tačiau pastaruoju metu JAV intrigos šiame žemės rutulio rajone suaktyvėjo. Čia praėjusių metų pabaigoje pabuvojo JAV viceprezidentas Niksonas, Amerikos ginkluotųjų pajėgų atstovai ir diplomatai. Be to, nebuvo slepiamas kelionių tikslas. Pavyzdžiui, Niksonas, išsirengęs į kelionę, pareiškė, jog vyksta siekti, kad Artimųjų ir Viduriniųjų Rytų šalys paremtų JAV imperialistinius planus.

Užsienio spauda neseniai pranešė, kad Amerikos vyriausybė pradėjo derybas su Pakistano, Irako ir Saudo Arabijos vyriausybėmis dėl karinės sutarties sudarymo.

I. ARTIMOVAS

Prancūzijoje praėjo galinga streikų banga. Jų metu dirbantieji ryžtingai išstojo prieš Prancūzijos vyriausybės nepaprastuosius dekretus, prieš skurdo ir ginklavimosi varžybų politiką. Streikuose dalyvavo keletas milijonų žmonių. Streikuojantieji pademonstravo nepaprastą organizuotumą ir vienybę. *Nuo 1953 m. kovo 1-o prie Pariziaus stoties Orleanas — Austerlicas streiko metu.*

Nuotrauka iš prancūzų žurnalo „Pari—Matč“.

S P O R T A S

RAJONO MOKSLEIVIŲ PIRMENYBĖS

Moksleivių žiemos atostogų metu liaudies švietimo skyrius pravedė moksleivių 1953—1954 m. m. šachmatų, šaškių ir stalo teniso pirmenybes, kuriose dalyvavo virš 100 vidurinių ir septynmečių mokyklų moksleivių-sportininkų.

Rajono pirmenybėse nedalyvavo Adomynės septynmetė mokykla (mokyklos direktorius K. Breskienė, fizinio auklėjimo mokytojas St. Žemaitis).

Pirmenybės buvo prarastos taškų sistema dviem amžiaus grupėm: 15—16 metų ir 17—18 metų amžiaus.

17—18 metų amžiaus grupėje, kur dalyvavo ir vidurinių mokyklų moksleiviai, šachmatų čempiono vardus iškovojo Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos sportininkai Glemža ir Ožalaitė.

Komandinę pirmąją vietą užėmė Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos komanda (Glemža, Gružauskas, Ožalaitė ir Gediminaitė), surinkusi 14 taškų. Antra vieta atiteko Šimonių vidurinės mokyklos komandai (4 taškai), o trečia — Subačiaus vidurinės mokyklos sportininkams, kurie surinko tik 3 taškus.

Tenka atžymėti, kad Šimonių ir Subačiaus šachmatininkai buvo silpnai pasirušę varžyboms. Šimonių vidurinėje mokykloje nekultivuojamas šachmatų žaidimas mergaičių tarpe, ko pasekoje rajono varžybose nedalyvavo nė viena šachmatininkė.

Vyresniosios grupės šaškių pirmenybių nugalėtojų vardus iškovojo Gusevičius (Subačiaus vidurinė mokykla) ir Kavoliūnaitė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla).

Šaškių varžybose vidurinės mokyklos pasiskirstė sekančiai: I-ma vieta — Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla (12 taškų); antra vieta — Subačiaus vidurinė mokykla (9,5 taško); III-čia vieta — Šimonių vidurinė mokykla, surinkusi vos 3,5 taško.

Stalo tenise 17—18 metų amžiaus grupėje puikų rezultatų pasiekė Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos-tenisininkai Gružauskas ir Gediminaitė, kurie, parodę gerą žaidimo techniką bei taktiką, lengvai įveikė visus savo varžovus ir tapo varžybų nugalėtojais.

Komandinę pirmąją vietą iškovojo Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos komanda (Gružauskas, Jurskėtas, Gediminaitė ir Purėnaitė), kuri surinko 14 taškų. Antrą vietą užėmė Subačiaus vidurinės mokyklos tenisininkai (5 taškai), o trečią — Šimoničiai, surinkę tik 1 tašką.

15—16 metų amžiaus grupėje šachmatų, šaškių ir stalo teniso varžybose dalyvavo vidurinių ir septynmečių mokyklų komandos.

Šachmatų varžybose pirmąsias vietas iškovojo Gabšys,

(Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla) ir Keršulytė (Virbališkių septynmetė mokykla). Antras vietas užėmė Kupiškio septynmetės mokyklos moksleivis Larkinas ir Subačiaus septynmetės mokyklos atstovė Skrebytė. Trečiosios vietos atiteko Savičiui (Subačiaus vidurinė mokykla) ir Chasanovaitėi (Kupiškio septynmetė mokykla).

Bendrą komandinę pirmąją vietą iškovojo Kupiškio septynmetės mokyklos komanda (Larkinas, Chasanovas, Chasanovaitė ir Antipovaitė).

Vidurinių mokyklų grupėje komandinių varžybų nugalėtojo vardą iškovojo Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos komanda, surinkusi 14 taškų. Antrą vietą užėmė subačiai (11,5 taško), o trečią vietą — Šimonių vidurinės mokyklos moksleiviai, surinkę 3,5 taško.

Septynmečių mokyklų grupėje pirmąsias tris vietas iškovojo Kupiškio, Subačiaus ir Virbališkių septynmetės mokyklos.

15—16 metų amžiaus grupėje šachmatų varžybose nė vieno dalyvio neišstatė Žaidelių (mokyklos direktorius S. Vėžauskas, fizinio auklėjimo dėstytojas A. Mačys), Juodpėnų (mokyklos direktorius J. Zagorskis, fizinio auklėjimo dėstytojas A. Pakštaitė), Gaigalių (mokyklos direktorius A. Kirlys, fizinio auklėjimo dėstytojas R. Valavičiūtė) ir Didžprūdėlių septynmetės mokyklos (mokyklos direktorius ir fizinio auklėjimo dėstytojas A. Vanagas).

Šaškių varžybose 15—16 metų amžiaus grupėje rajono moksleivių 1953—1954 m. m. šaškių čempiono vardus iškovojo Šimonių vidurinės mokyklos moksleivis Gudas ir Subačiaus septynmetės mokyklos mokinė Skrebytė. Antras vietas užėmė Kolalis (Subačiaus vidurinė mokykla) ir Vosyliūtė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla). Trečiosios vietos atiteko Subačiaus vidurinės mokyklos moksleiviui Martinoniui ir Skodinių septynmetės mokyklos atstovei Vaitiekūnaitėi.

Bendrą komandinę pirmąją vietą užėmė Subačiaus vidurinės mokyklos komanda (Kolalis, Martinonis, Balsevičiūtė ir Silickaitė).

Vidurinių mokyklų grupėje vietomis pasiskirstė sekančiai: I-ma vieta — Subačiaus vidurinė mokykla, II-ra vieta — Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla, III-čia vieta — Šimonių vidurinė mokykla.

Septynmečių mokyklų grupėje komandinių varžybų nugalėtojo vardą iškovojo Subačiaus septynmetės mokyklos šaškininkai, surinkę 41,5 taško. Antrą vietą užėmė virbališkiečiai (40 taškų), o trečią — Kupiškio septynmetės mokyklos moksleiviai (37 taškai).

Stalo teniso varžybose 15—16 metų amžiaus grupėje rajono

moksleivių čempiono vardus iškovojo Charitonovas (Kupiškio septynmetė mokykla) ir Repšytė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla). Antrosios vietos atiteko kupiškietei Švaplėnui ir subačietei Balsevičiūtei. Trečiasias vietas užėmė Šimonėlis (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla) ir Silickaitė (Subačiaus vidurinė mokykla).

Bendrą komandinę pirmąją vietą iškovojo Vlado Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos komanda (Švaplėnas, Šimonėlis, Repšytė ir Sokaitė).

Vidurinių mokyklų grupėje komandinę pirmąją vietą iškovojo kupiškietė, surinkę 14 taškų. Antrą vietą iškovojo Subačiaus vidurinės mokyklos tenisininkai (10 taškų), trečią vietą atiteko šimoniečiams, surinkusiems tik 1 tašką.

Septynmečių mokyklų grupėje, kur dalyvavo tik Kupiškio ir Subačiaus septynmečių mokyklų tenisininkai, pirmąją vietą iškovojo Kupiškio septynmetės mokyklos komanda.

Individuolinių ir komandinių varžybų nugalėtojais buvo apdovanoti rajono liaudies švietimo skyriaus Pagyrimo lapais.

* * *

Būtina atžymėti, kad rajono mokyklose žymiai pakilo šachmatų, šaškių ir stalo teniso lygis. Iškilo gabių šachmatininkų, kaip Glemža, Gapšys, Ožalaitė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla), Keršulytė (Virbališkių septynmetė mokykla), Larkinas, Chasanovaitė (Kupiškio septynmetė mokykla), Skrebytė (Subačiaus septynmetė mokykla) ir kt. Iš šaškininkų pažymėtini Gusevičius (Subačiaus vidurinė mokykla), Vaitiekūnaitė, Cibulskytė (Skodinių septynmetė mokykla), Skrebytė (Subačiaus septynmetė mokykla), Kavoliūnaitė, Vosyliūtė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla).

Gera žaidimo technika ir taktika pasižymėjo stalo tenisininkai Gružauskas, Švaplėnas, Jurskėtas, Repšytė, Gediminaitė (Vlado Rekašiaus vardo vidurinė mokykla), Charitonovas (Kupiškio septynmetė mokykla) ir kt.

Nežiūrint į visa tai, rajono mokyklose šachmatų, šaškių ir stalo teniso žaidimai nepastatyti reikiamame lygyje visumoje. Dar ne visose mokyklose šios sporto šakos įgavo masinį pobūdį, o ypač stalo teniso žaidimas.

Mokyklų direktoriai bei fizinio auklėjimo mokytojai privalo dėti visas pastangas, kad įgyvendintų tuos uždavinius, kuriuos stato Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė vystant fizikulturą ir sportą mokyklose.

A. OPULSKIS

Liaudies švietimo skyriaus fizinio auklėjimo visuomeninis inspektorius

Redaktorius S. ZAUKA